

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Methodus S. Ignatii De Loyola Ducens Animam ad
Perfectionem per Exercitia Spiritualia**

Vatier, Antoine

Dilingæ, 1689

Dissertatio Pro Octava Die. Quàm amœnum sit, perfectæ Virtuti studere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60263)

DISSERTATIO

Pro Octava Die.

Quàm amœnum sit, perfectæ Virtuti
studere.

Aude fateri, quod sentis, Bone Lector:
Perennis illa & universalis tuimet abne-
gio, quam in hesternâ Dissertatione confi-
derasti, nunquid horroris aliquid & fastidiosæ
sententiæ tibi in animo reliquit? Certè vereor,
ne acciderit, quod suspicor. Sed age! En tibi
refrens malo huic dispellendo remedium!
Quodsi crux amara est at tantò est dulcior ille,
quem gignit, fructus; si mors horrenda est, at
quam secum affert omni amœnitatum genere
decoram. Attentè tecum hodie rem istam ex-
pende, neque dubita, quin generosos inde spiri-
tu hausturus sis. Qui non jam modò sint usui,
sed quæ fortiter acturus es, decernis, sed tunc
nam, quando, quæ decrevisti, fortiter opus erit
sequi, & certamen cum vehementissimis natu-
re in vitium inclinationibus congrèdi: Feli-
cem enim verò te, si tunc meminisse & intelli-
gere poteris, quàm amœna sit & plena solatio,
perfecta, & virtutis seriò studiosa Vita! Procul
subio ita temet ad pugnam animabis: Eia mi-
sericordiam! quidquid sentis amaritudinum, id so-
lum

lum & omne in principio residet; si hic trahatur
phas, nihil nisi deliciae, & inexplicabilis animi
quies superest. Ita latus Calicem tuum cum
Redemptore tuo hibes, qui, cum in abyssu
dam dolorum, sub Passionis acerbissimae
versaretur, gaudium sibi illud proposuit, quod
experturus esset ob honorem aeterno Patri
& amoris supremum testimonium exhiberet
ob infinitam miserorum multitudinem, quae
ex aeterno supplicio exemisset, in Coelestis
riae possessionem transferendos: atque hac
sideratione se animans Crucem subiit, &
dolores, nihili omnes, quas pati debuit, igitur
nias faciens.

Adverte mentem igitur, & si, ut par est, in
expendes, reperies non esse, qualem tibi fingis
mortem, crucem, & abnegationem hanc
quam Deus tuus te incitat. Verum equidem
quod semper mors, crux & abnegatio sit
tui Victoria; sed non amara semper, non
per fastidiosa est. Si quid habet amaritudinis
id solum initia inficit, & quamvis nunquam
cruce esse desinat, desinit tamen gravis, & amara
esse, imò dulcis fit & amœna. Et idem
cum illa accidit, quod cum gloriosis Salvatoris
tui Vulneribus factum est. Illa certe quae
vis etiam hodie adhuc sint vulnera, & scelerum

cratissimæ carnis Ejus, dolorifica tamen
nisi per paucillum temporis fuere, mo-
pro dolore pulchritudinem, & delicias
continent. Ita prorsus cum vitâ illâ res se-
bet, quam contra naturæ indomitos ap-
petus cogitas deinceps exercere. Experieris
in initio, nescio quid inamabile, & planè
dolorificum. Sed modicum est, quod tenebit
dolor, & omnis illico tristitia convertetur in
studium & placidissimam animi quietem. Ma-
regitur animo, Bone Lector, sanctè tibi pol-
licor, vitam, quam ambis, sanctam & perfe-
ctam, non habere amaritudinis aliquid, nisi
in initium. Et cum videam hanc tibi persua-
sionem perquam fore salutarem, conabor ita,
quod asserui, tibi demonstrare, ut neque dubita-
re neque contradicere quidquam possis. Plura
in hoc argumenta colligam, expende, si lubet,
regula seriò & attentè.

Primum Argumentum ex auctoritate duco,
sanctarum scilicet Beatarum mentium, quæ idem
tibi quod ego, pollicentur. Et quid efficacius
tibi possim adducere, quàm illorum testimo-
nia, qui à DEO supernaturalibus auxiliis illu-
strati, illud in se experti sunt, quod tibi unà
cum mecum promittunt. Sanè sic est. Quotcun-
que Coelum habet, famosæ sanctitatis homines,
omnes

omnes in id conveniunt, ut testentur, brevissimam esse sanctioris vitæ molestiam, & locum tantum ejus initia tristiora esse: simul verò DEO tuo integrè te commiseris, vitam omnem deinceps fore jucundissimam. Lege, si plures quos Illustriores in Ecclesia Sanctos nôsti, & omnium vita hoc deprehendes, quod afferunt. Ego ex omnibus non nisi unieam tibi Sanctam Teresiam adducam, quæ luculenter docet, nihil minem, qui sincerè DEO servire velit, nihil difficultatis experiri, nisi quamdiu secum delibet, rat, a curûsne sit, an non, ad quod à S. Spiritu incitatur, mox verò ut se DEO committat, nihil porrò in omni virtutum studio futurum quod affligat. Intelliges, nisi fallor, quam causam tanti homines rem istam doceant. fundamentum Doctrinæ! Et hoc alterum argumentum assertionis meæ.

II. Difficultas illa, quam sub initia sanctioris vitæ experimur, ex eo solùm provenit, quòd deliberemus cum animo nostro, & veluti disputemus, num amplecti velimus crucem, & quod Spiritus Sanctus consulit, an non. Hic enim conflictus ille est, qui inter naturam & Divinum Spiritum in mente nostra coarctatur, quando animus duarum rerum incompollibilia simultaneam possessionem desiderat, & non potest.

et ipsi per consequens gravis fit; cùm ad duam
inter se pugnantium rerum amorem pro
sit, neque tamen utramque ut vellet,
bere possit. Certè si avulsus esset à natu-
ribus illis deliciis, in quas tam ignobili
endere propendet, facilè illum Divinus
ritus, quin & cum gaudio ad superna-
tium amorem elevaret: sed quoniam il-
adhuc rebus affixus est, quæ naturam fo-
ent, necesse sanè est, ut doleat, quando
tia separare illum à creaturarum confor-
conatur.

Ut ergo huiusmodi intestinis temet tu-
mitibus explices, alio non est opus, quàm
erosum & serium animo decretum for-
are, relinquendi omnia propter DEUM;
non vivendi nisi DEO, & totum te, tuâ-
que omnia uni DEO integerrimè conse-
candi. Tanquam exploratum porrò ha-
re, nihil te hac tuimet plenissimâ abnega-
one facere posse fructuosius, & plus tibi
illa proventurum commodi, quàm ex
omnibus, quantumvis innocentibus deliciis,
bus natura blandiri solet, Certè si homo,
si manifestè intelligit fructûs ex labore suo
ferturi dulcedinem, non sentit propemo-
den laboris acerbicatem, utpote in gaudij in-
de

de orituri dulcedine absorptam; etiam animam
 quæ liberè DEO suo se consecravit, & pro
 fundè in mentem demisit veritatem hanc
 omnia vitæ hujus mala pro DEO colerata
 niti esse precij, & per consequens omnibus
 expetenda; non tantùm facilè, sed cum
 dio, quidquid adversum imminet, exceptum tibi
 est, longè, quàm credi à non experto
 jucundiùs.

Nempe laborum fructus tam certus in
 alio negotiorum genere nusquam apparet. N
 diurni operarij, opifices, mercatores, aut
 quicunque tandem temporale aliquod lucr
 sectantur, tam certi de laborum suorum p
 mio, quantumvis tenui, non suat, quàm
 est de bono infinito sibi promisso amara
 sui anima, quæ se, ut Conditori suo
 us serviat, quotidianà morte, & abnegat
 tanquam amoris victimam conficit. U
 etiam accidit, ut sæcularium hominum
 temporalium bonorum studiosa, æquari
 ratione possit cum illa Bonarum mentium
 te, quam obtinent, dum pro DEO suo
 mnunt omnia, neque aliud, quàm quod
 num est, sectantur.

An verò desiderare aliquid possis ampl
 quàm ut & in hac vita vivas jucundissimè, &

ad am imperturbabili quiete, & in altera de-
, & pœternùm beatus sis? Certè nondum videris
tem hanc intelligere, in quo veram te voluptatem, &
olerata minimè fallaces delicias oporteat quærere:
nibus amœnum adhuc tibi est, in quo sincerissi-
dum quæ latet jucunditas. Sed satis in præsentia-
, exceptam tibi esto, quòd certus sis, eos, qui Deo
erto pœternò & fideliter serviunt, sibi quæ quotidie
serviuntur, nunquam non lætos, nunquam
rus in cœlo beatos fore.

parc. Hujus enim vitæ felicitas, si ita solùm con-
es, autem separata est, ut separata, & seorsim à futura vitæ
od lucet, quodius consideretur, in illis solùm gaudiis substi-
orum, quæ hic in exilio possunt obtingere. Ita in
quàm cœlestis manifestè apparet, tantò eas beatiores ef-
amans, quanto plus voluptatis experiuntur. At in
suo finem, inamine vera, etiam hujus vitæ, felicitas sanè
bnegatio non est, nisi probitatis assiduo studio certissi-
cit. Utam sibi æternæ vitæ felicitatem fecerit, &
inum, sic tandem salutis suæ securitate quietè & ju-
quari nunc, tandem vivat. Hoc est, quod virtutis studiosæ
ariam quæ, sibi promittitur.

Deponere igitur imperitam opinionem illam,
suo com- tibi persuasum hætenus fuit, jucundè illum
quod non posse vivere, qui omnibus naturæ perversæ
s amplius, cœlestis contrarius, omnibus ejusdem deliciis
sime, & pœternò interdictum sibi velit. Id enim ve-
rum

rum duntaxat est, si in illis continuo deficiat
 ignavus haerere velles, quæ etiamnum te ex-
 cent, & ad implendos naturæ appetitus
 num te faciunt. Sed Divinæ gratiæ ad
 præsidio, & exercitij etiam alicujus benefici-
 certus esto, eò te denique perventurum,
 quod jam immodico amore deperis, excolu-
 bi futurum sit, neque majus experturus futu-
 dium, quàm ex ejus rei, quæ unicè tibi
 in amoribus est, absentia. Et ex adverso,
 quid tibi adversum est, amplecteris postea,
 ægrè jacturam ejus feres, quod jam nunc ex-
 ri horres. Verum est igitur, ut vides, quòd
 ces jucundæ possint fieri, & quòd in ipsa
 gaudia lateant.

III. Mirarer equidem, si dubitare adhuc
 ses de asserti mei, quod supra posui, certum
 quin imò certus propemodum sum, ita illi
 tibi persuasam jam esse, ut eam ipse propo-
 turus validâ & congruenti admodum ratio-
 unâ mecum firmare velis. Ea verò, & me-
 tertia, est hujus modi. Res omnes, quæ
 quidem capaces sunt, gaudere tam liberè
 nunquam solent, nisi tunc, cum in loco &
 tro suo sunt, quod observata subordinatio-
 habitudine rerum, ad quas referuntur, illis
 venit. Id quod manifestè in quavis corporis

tri parte cognoscitur; cum nulla sit, cui
ve non accidat, esse loco suo naturali submo-
ta, carere congruo sibi temperamento, neque
dere illam ad alias, & corporis universi par-
tes, quæ debetur, relationem. Sanè quid volu-
ntatis oritur, aut quid doloris potius non senti-
tur ex osse fracto aut luxato, ex convulso ner-
vo, ex dente malè radicato?

Quòd si ita cum corporis nostri partibus res
ponderet, quid de animi, nobilissimæ partis, inordi-
nata habitudine senties? Quàm ratione putas, in-
terrum tibi fore, ut aliunde delectationem tibi
tam compates, quam unicè ex eo sentire de-
des, quòd integrè DEO tuo subiectus sis. Indu-
catum est, nisi miserabilis ille torpor, quo cor-
poris carnis massa nos aggravat, mentem occu-
pat, nihil fore nobis acerbius, quàm DEO
non conjunctos, subditosque satès esse. Sanè qui-
busque bonæ mentis est, & sapienter de DEO
quæque Divinis judicat, fieri nequit, ut non li-
bidinè gaudeat, cum se videt, quæ officij sui
est, in Divino obsequio exequi: cum ergo
talis ex amoris Divini motivo omnibus ut-
que vehementibus animi sui desideriis, quæ
suggerit, obstiturus est, qui fiet, ut in hac
sua sui Victoria voluptatem, eamque sinceris-
simam non inveniat? Nempe cruce & afflictio-

Q 9 2

iones

tiones carnis nostræ non ita semper amantur sunt, ut esse solent, cum sub prima Divina servitutis initia sibi ipsi gravis fit anima, & contra Divinas Inspirationes quodammodo loquitur solet. Ecquid verò censes de his argumentis quibus asserti mei veritatem fulcio? Certe intelligo, quid ulteriùs desiderare tibi lubet. Sed age, ut ultra id, quod sufficit, auctari non co superaddam aliquid, duas adhuc rationes connecto, non minùs tibus jam allatis efficacioribus.

IV. Quarta ergo Propositionis meæ propterea ab Exemplis magnarum quarundam martirum ducitur, quæ mirabili sanctitatis famam Ecclesiam quondam illustrârunt. Quam jucundam quàm amoena fuit felicissima illorum vita. Intelligis, nihil dubito, & fateberis, multis partibus afflictiones illorum à Cælestibus beneficiis, quibus identidem affluerunt, fuisse superatatas; quantumvis quotidiana illis adversitas imminerent, quibus Benignissimus Deus servos suos in hac vita solet exercere. Neque utcunque acerbæ essent, & severæ perfectiones, utcunque formidabilis omnium humilitatum solatiorum absentia, DEO tamen præsentibus ita voluptate innocentissimâ intimè perfruebantur, ut mens semper quietissima amantissimi pacis gaudio, & purissimis deliciis distul-

poterit adhuc sanus esse quispiam, qui tam
sanctarum mentium integram Virtutem æmu-
ri nolit, aut cunctetur, quòd perennem illam,
quam exercuerunt, suimet abnegationem, tan-
quam intolerabile quoddam supplicium hor-
ret? Ego sanè, quod DEO gloriosum, tibi
però mihi que salutare sit, animitus hoc precor,
ut similes, quàm licet, studeamus fieri magno illi
Francisco Assisinati, magno & alteri Francisco
de Paula, magno tandem & illi Francisco Xa-
verio, Japonum & Indorum Apostolo. Ah!
quid gaudiorum excelsi hi animi, ex perpetua
cum DEO suo conjunctione non hauserunt?
Audisti utique, quàm frequentes inundantium
lacrimarum testes postremus iste voces emisit,
in terra planè barbara, & quam natura
omni prorsus solatio videtur destituisse: *Satis*
est Domine! clamabat, in hac sua solitudine,
& diductâ nonnihil tunicâ liberiolem auram
admisit in pectus ardens violentis Divini hu-
mili incendij flammis, identidem ingeminando:
Satis est, Domine, satis est!

Depone, obsecro, errorem, neque judica de-
inceps miserabilem posse vitam esse, quam in
optimi Principis obsequia impendis. Falleris,
si putas, quòd eos, qui se plenissimè ipsi con-
secrant, non nisi lachrymis & doloribus pascat;

novit enim Sapientissimus Pater tristitiam in gaudia, & dolores in delicias innumerabilissimas convertere. Periclitare, si lubet, & lubeat, te obtestor: nisi gaudiis totos innotisquamprimum feceris, quod tua te conscientia commonet, non ægrè feram, si dixeris non eo te modo tractari, quo plerumque in vinea Bonitas fideles servos habere solet.

V. Quintum tandem & ultimum argumentum esto: huiusmodi ipsum virtutis integritudinem, cui Bonæ mentes se consecrant, se complectitur, quæ, cum plena sint purissimæ voluptatis, & raræ animi quietis, hoc efficiunt, ut cruces, & quantæcunque minent, adversitates, suaves sint & jucundissimæ. Vin' fontes gaudij, quo Religiosæ mentes nunquam non diffluunt? En tibi sex omnino, quos adnumero.

I. Et imprimis quidem, nunquid res est sincerissimæ Voluptatis plena, vitam apud omni passionum tumultu liberam, non subjectam fastidiis, inquietis animi motibus, curis mordacibus, superstitionis admodum exaggerationibus, tristitiis lethali importunis anxietatibus, intestinis secum præliis, terroribus, & ignavæ socordia, quæ omnibus malis obnoxium se facit, qui minime

virtutem colit? bona certè mens, & in af-
 fectibus suis edomandis assidua, his omnibus
 contentis se eximit. Et quid, obsecro, Volupta-
 tem non habet illa felicissima vita, si cum illis
 compares, qui passionum suarum manci-
 pium miseriam iisdem servitute[m] serviunt?
 Præterea Juge illud convivium, & secu-
 rum conscientia[rum] quies, orta ex Divini Spiri-
 tus testimonio, quod in fundo Cordis dici sibi
 reperitur, qui bonus est, quod DEI amicus sit,
 quæ placeat, quid solatij putas non afferre? Si
 summæ mundi approbationes, quibus nobis
 negotij cujuscumque felicem eventum gratula-
 tur, adeò delicatæ sunt, & in sui amorem nos
 rapiunt; qua voluptate cor tuum diffluet, cui
 veritas ipsa intus loquitur, & testatur, tot ac
 tanta cum Divina Sapiencia approbatione à
 te gesta fuisse, placere te DEO tuo, etiam cum
 dormis, ita ut infinita illa Majestas nunquam
 nisi paterno cum risu & voluntate tenerrimâ te
 contueatur, hoc quasi unicum identidem con-
 templans, quid favorum porro indulgere tibi
 velit. Non est sanè, utcumque exquisitum sit,
 regalis convivij pretium, quod hanc animi pacè[m]
 equare possit. O quid suavitatis infundit ani-
 mo hæc una, sed seria cogitatio! Bene, ut spero,
 salutis meæ negotium cum DEO meo se habet,

Q 9 4 &

& ut meliùs se adhuc habeat, quotidie deinceps
 adlaborabo; cùm aliud in hac vita neque
 rare, neque velle mihi lubeat, quàm sine
 in dies ei, quem super omnia diligo, servare.

3. Jam quantum illud arbitraris solatium
 esse, quod amans Conditoris sui animus, ex
 ei successu illarum rerum capit, quæ ad
 gandam supremi Numinis gloriam pertinent
 & ex eo, quòd in omnibus, quæ fiunt,

simam ejus voluntatem impleri intelligi
 quando tristatur, quòd, quæ DEO
 sunt, non fiant, proterva hominum iniquitate
 ponente obices, hæc ipsa afflictio solatium
 um habet, & gaudio mentem tenerissimo
 fundit, quod ex eo nimirum profuit, quòd
 cretoria supremi Numinis voluntas
 nunquam non possit, & infinita ejus
 ac Sapiencia ex malis, utcunque enormibus
 bonum educere valeat longè quàm optatum
 mum, quantumvis excutienti hominis animo
 adhuc ignotum. Quàm suave hoc & Deo
 plenum est solatij, sua & aliorum negotiorum
 moderari, ut Sapiientissimæ sanctissimæ
 Conditoris sui Providentiæ creata voluntas
 omnibus acquiescat; neque aliud aut possit
 velit, optare, nisi quod cum summa voluntate
 conforme est.

4. Quid verò de perenni illa Unione dices,
qua se amantis animus nunquam à dilecto suo
separari patitur? quid verborum sufficiat, quibus
hoc explicem favores illos, quos tenerrimi hi
complexus infundunt animo? Intelligis, quid
sint, si amas, quia dum experiris dilecti præ-
sentiam, utcunque nôsti, quam suave sit in Di-
vino ejus sinu quiescere; sed postquam evanuit
illius Cœlestis ille, quo te Conditor tuus di-
ligenter cupari voluit, afflatus, in potestate tua non est, re-
procare indulgam felicitatem, sed neque illam
iniquitatem existimationem habere tunc potes,
quam habebas, cum præsentem animum tibi re-
stiterunt. Quid multis? ne quidem loqui dignè
possit nobis de Cœlestibus his thesauris. Certè
regius Psalmista, ex eorum consideratione in-
teritum quasi raptus hoc unice potuit, ut admira-
tione nimia suspensus exclamaret: *Quam ma-
gnam multitudinem dulcedinis tuæ, Domine! quam
abscondisti, & cujus in abscondito copiam
quandoque facis, timentibus te, absorbens eos
in abscondito, hoc est, in abyssu inaccessibilis
tuis Divini Vultus tui! sensit profectò Divi-
nus hic Vates, quod ita celebrat, sed nihil ex eo,
quod sensit, habuit reliquum, nisi tenuem
quamdam & confusam admodum recordatio-
nem, quæ tamen ipsa tam fuit amabilis, ut ex-*

tra se, vel memorem duntaxat, raperet. Sed
relinquamus eas extases, & ad ea, quæ magis
sunt communia, revertamur.

5. Quis fiet, ut cum minimè segnis in
tuo studio sis, gaudere non debeas, quotidianam
quin & momentaneos tuos in solida religione
DEI que servitio progressus videns? Qui fiet,
in soluto pectus solatio plenum identidem
sit, quod intelligit, res omnes, quotquot aliis
creatas, totidem sibi scilicet, & gradus esse, quæ
in DEUM suum se elevet? Qui fiet denique,
perenni gaudio non exultet, qui eam vix
onem sequi se intelligit, in qua nihil sit,
à DEI familiaritate jucundissima ipsum
ret, nihil quod impedimento sit, ne in DEUM
suum continuis volatibus erigatur, nihil
quo grande ad majores quotidie profectus
lumentum non sumat?

6. His omnibus, quos jam nunc recentibus
gaudiorum fontibus, postremū lætitiæ & gaudii
rissimum argumentum adde, spem illam, quæ
Beata Justorum mentes gaudent, pœne in
am æternæ felicitatis. Cujus promissum
intus in animo certum secum circumferat,
omni, ne in contrariam æternæ salutis spe
curam incidant, metu exemptæ vivunt.
hæc est illa, quam Spiritus Sanctus Justorum

entibus ineffabili modo facit, pollicitatio, et præviâ quâdam æternorum Bonorum cœcitate mentem recreat, & securam de eodem felicissima fruitione reddit, illorumque excellenti notitiâ imbuat.

Hæc nempe gaudij materies illa est, quam redemptor noster Apostolis unicam esse voluntatis causam; *Gaudete enim*, inquit, *quia nomina vestra scripta sunt in libro Vita:* hæc profectò gaudiorum omnium synopsis, & voluptatum est maxima, securum se videre obtinenda ejusmodi felicitate, quam nullus intellectus cogitando assequi, nulla æternitas terminare poterit. Et vereri etiamnum poterit, ne animus, in suimet pro DEO Victoriis affectus, atque idcirco quotidie de felicitatis hujus inexplicabilis possessione securior, dolorem, & fastidium, nescio, quale capturus sit, leve aliquid & quotidianum pro DEO aut pati debeat, aut relinquere?

Ut minimum hoc non inficiaberis, non ita perennem esse afflictionum, si quas patiuntur Justitiam, Tyrannidem, ut non inducias admitcat, & aliquam animo quietem concedat, succedentibus quandoque in dolorum vicem solatiis. Sed ego hoc insuper affirmare non horreo; esto, conuulsa mentē ærumnæ ac dolores flagellarent, solam

solam æternæ felicitatis, quam ejusmodi simplicitas pariunt, memoriam tam tuavem tamque efficacem, ut sopire quodammodo non possunt, & ad omne dolorum genus, sine intermissione propemodum tolerandum, planè insuperabilem facere se solâ possit.

Quin erigis ergo mentem, Bone Lector, generosiùs de Cruce deinceps judicas. unum necesse est, ut, quam Deus amplèctens tibi offeret, illam lubens acceptes, pectori sic apprimas, ut aculeos, si quos contigerint, ipso amplexu obtundas, & illam, si quæ latet, dulcedinem exprimas, suffectura ad adcondiendas, quotquot in Virtutis itinere adhuc exhorruisti, difficultates.

